

ANALÍZISEK

Józsefváros Palotanegyed

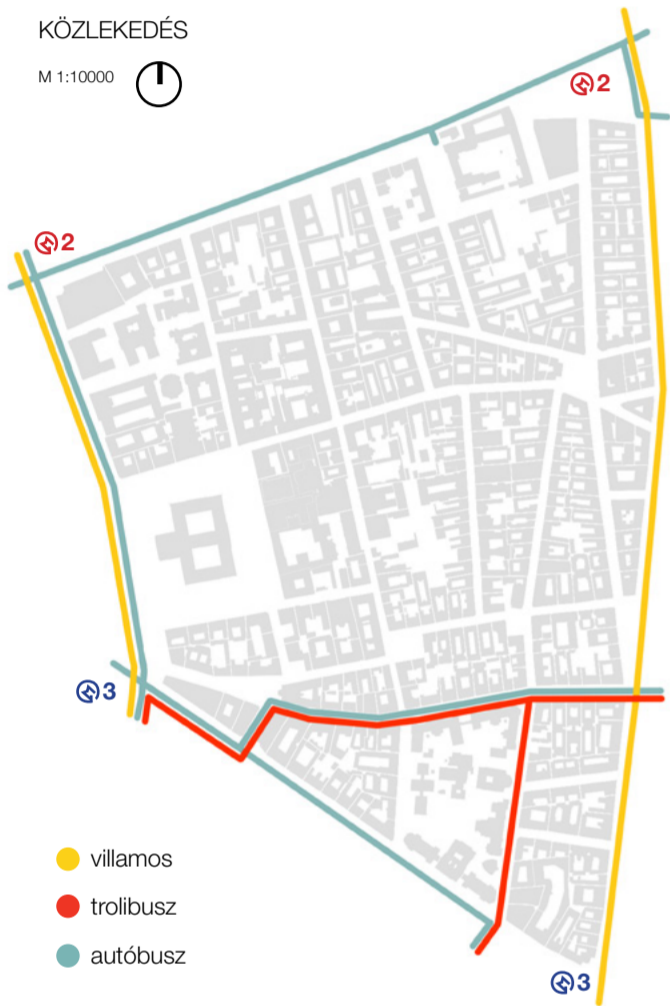
Pollack Mihály tér - Bródy Sándor utca - Gutenberg tér városépítészeti és építészeti hallgatói ötletpályázat

IDŐVONAL A PALOTANEGYEDYEMELKEDŐ ÉPÜLETÁLLOMÁNYÁRÓL

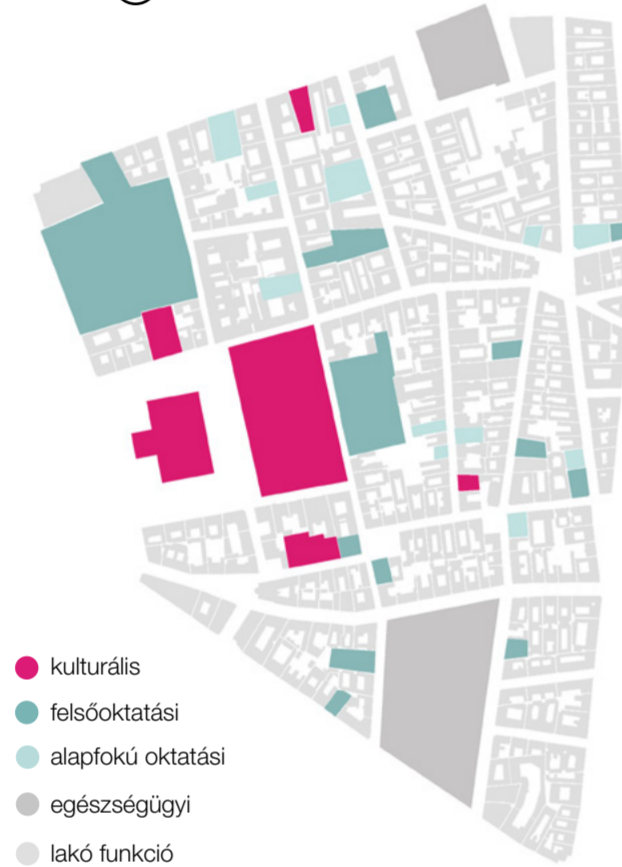
KÖZLEKEDÉS

M 1:10000

LAKÓTERÜLETBE BEÉKELŐDŐ INTÉZMÉNYI FUNKCIÓK

M 1:10000

ZÖLDHÁLÓZAT

M 1:10000

A Palotanegyed a VIII. kerület belvárosához legközelebbi része. Budapest sugaras-gyűrűs rendszerébe illeszkedve a Kiskörút és a Nagykörút közrefogásában jön létre. Észak-déli irányból két igen forgalmas út határolja - a Rákóczi út és az Üllői út. A Palotanegyed szívében található a Magyar Nemzeti Múzeum, mely Széchenyi István kezdeményezésére épült 1837 és 1847 között. Ennek a beavatkozásnak a hatására megindult a magyar arisztokraták, nemesek, gazdag polgárok betelepülése a Palotanegyedbe, melyet akkoriban "Mágnásfartály" névvel illettek. Neves építészek keze nyomán fényűző paloták és kúriák épültek itt. A legtöbb épület jelenleg is ebből az időszakból származik.

Megközelíthetőségét tekintve a Palotanegyed peremén rendkívül gazdag tömegközlekedési lehetőségekkel találkozunk, míg a negyed belsejében inkább sétáló, illetve csökkentett forgalmú utcák vannak. A térség redkívül gazdag intézményi hálózattal rendelkezik - főként tudásbázis jellegű, oktatási, illetve egészségügyi intézményekkel. A negyedben található zöldfelületek között is legjelentősebbek intézményi kertek. Ezen kívül azonban a csökkentett forgalomnak köszönhetően a városi élet kiemelt szinterei a Palotanegyed belső terei. Központi elhelyezkedése miatt a Pollack Mihály tér - Bródy Sándor utca - Gutenberg tér kiemelt szerepű köztér-együttes.

A Palotanegyed - illetve egész Józsefváros- versenyképessége szempontjából ezen köztér-együttes fejlesztése, revitalizációja szükségszerű. Sajnos jelenleg az említett terek nem kezelik megfelelően az adottságokat és nem aknázzák ki a bennük rejlő lehetőségeket. A Palotanegyed kulturális vonzerejének kiaknázása és a helyi lakosok komfortérzetének javítása, élhetőbb, fenntartható és jól használható terek kialakítása a cél. Fontos - elsősorban a helyiek számára - a kötődés kialakítása a Palotanegyed identitásának megtartásával, illetve tovább formálásával. A fizikai megújításon túl hangsúlyt kell fordítani a társadalmi elismertség kialakítására a jelenleg aktuális folyamatok megismerésével.

HELYSZÍNI FOTÓK

KONFLIKTUSOK A TERVEZÉSI TERÜLETEN

A Pollack Mihály tér legnagyobb problémája, hogy a Nemzeti Múzeum „háttaként” viselkedik, ezért a háttérbe szorul, és nem tud önmagáért való téré válni. A kerítést éles határvonallá erősíti az a tény, hogy a Múzeum-kert burjánzó növényállományával szemben a Pollack Mihály téren semmilyen zöld felület nem található. A téren a mélygarázs lehatók és üveglíftek az egybefüggő teret megbontják, ezért az egységes nagyvonalúan burkolt felület mégsem tud egységes térként működni. A téren nincs igazi funkció, ami ide vonzaná az embert - sem ülőfelületet vagy árnyék, ahol lepihenhetne a látogató.

A Bródy Sándor utcában és a Múzeum kert mentén a Pollack Mihály tér keskeny, rossz minőségű, zezgugos járdák találhatók. A Bródy Sándor utcában a burkolatok és az épületek homlokzatai rossz minőségűek, leromlott állapotúak, szükség lenne az állagmegóvásra, felújításra. A Bródy Sándor utca tereirányait tekintve a kétoldali parkolósáv túlzottan széles, a gyalogos felületként csak minimális szélesség marad.

A Gutenberg tér esetén a egyértelműen rányomja a térére a bélyegét az elhanyagoltság, a fenntartás hiánya. Ezen kívül fájó pont számunkra az árkádors hasznosításának hiánya. A belső térrendszer kaotikus, a közlekedési irányokat, nem kezeli megfelelően, a potenciális látványtengelyeket teljesen figyelmen kívül hagyja. A teret három irányból parkoló autók szegélyezik, melyek mind a látvány, a zaj és veszélyesség szempontjából kedvezőtlenül befolyásolják a tér megítélését.

TÉR-ELEMZÉSEK

A tervezési terület jelenleg két nagyon különböző pólusra szakad szét – kontraszt figyelhető meg a szerkezet, a jelentés, a karakter és a használat tekintetében egyaránt. A Pollack Mihály tér szerkezetileg lineáris. Valamiféle állandóság, globális minőség, színvonal járja át az embert, amikor ott van. A nagypolgári milió most is megcsillan benne, a kultúra lengi körül. A tér karaktere egységes, egyszínű. Leginkább a középkorúak, egyetemisták képezik a tér látogatói csoportját. A Gutenberg tér minden tekintetben mást mutat. Működését és a határoló tömbök szerkezetét tekintve egyértelműen centrális – fontos találkozási pont a helyi közösség számára. Lokális jelentősége karakterében is egyértelműen megmutatkozik tarka, sokszínű, izgalmas megjelenésében. Ez a tér folyton változik – lelkét az ott tartózkodó emberek adják. Jellemző a fiatal és az idős korosztály jelenléte a téren. Érdekes ellentét figyelhető meg a két tér használatában is. A Pollack Mihály térre inkább ismeretlenek (értsd: nem helyi lakos) érkeznek és töltenek el időt, a helyi lakosok csak áthaladnak, adott esetben ki is kerülnek a területre. A Gutenberg térrel kapcsolatban éppen ellenkező tendencia figyelhető meg: míg az idegenek csak áthaladnak a téren, addig a helyi lakosság előszeretettel jön ide kikapcsolódni.

KONCEPCIÓ

Ezen megállapításokra tekintettel a tervezési terület megoldását a használat legcélszerűbb és alkalmasabb kialakítása mellett, a különböző karakterek megtartásában és kiemelésében látjuk. A két tér asszociációját olyan elemekkel, motívumokkal szeretnénk megteremteni, melyek megjelenjenek mind a két téren, ám adaptálódnak a különböző "Genius Loci"-khoz. Ennek megfelelően a Pollack Mihály téren a globális trendeket követő, magas színvonalú, minőségi anyagokkal és felületekkel kialakított, homogén környezetet képzelünk el. A Gutenberg téren nagyobb hangsúlyt kap a tér heterogén mivolta – ezt az anyaghasználat, a kialakítás és a növényzet is visszatükrözi.

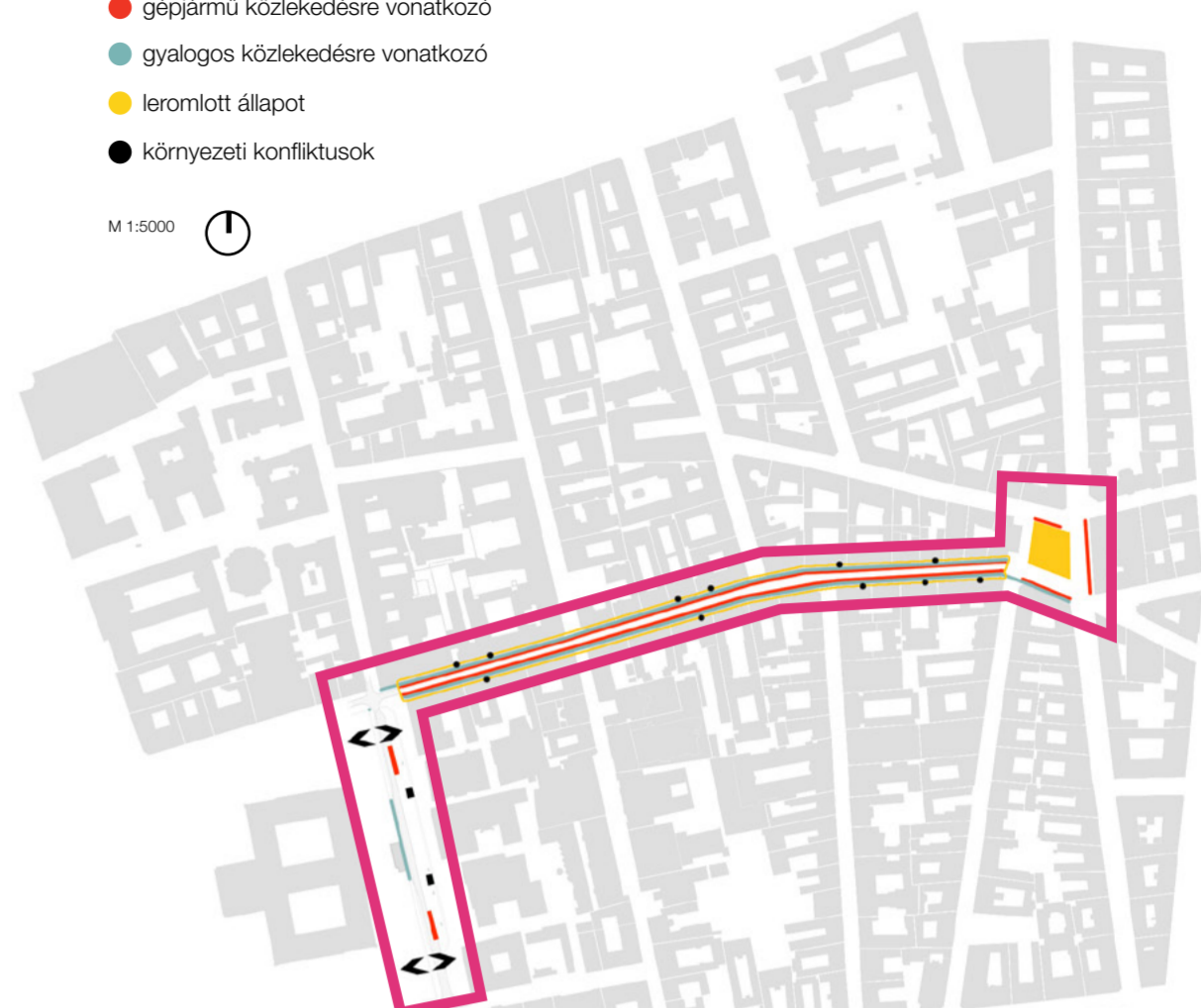
BRÓDY SÁNDOR ÉS A KÖRNYEZŐ UTCÁK

Koncepciónk szerint a tervezési területen belül a két tér dominálna, ezen kívül pedig az egész Palotanegyed területére érvényes utca-arculatot képzelünk el, mely többek között a Bródy Sándor utcában is megjelenik. Szeretnénk nem kiragadott elemként kezelni a tervezési területet, sokkal inkább a Palotanegyed (sőt Józsefváros) viszonyrendszerében vizsgálni és elhelyezni, identitással és arcullattal felruházni a tereket, utcákat.

KONFLIKTUS TÉRKEP

- gépjármű közlekedésre vonatkozó
- gyalogos közlekedésre vonatkozó
- leromlott állapot
- környezeti konfliktusok

M 1:5000

POLLACK MIHÁLY TÉR

- _globális
- _állandó
- _homogén, egyszínű
- _egyszínű
- _lineáris
- _idegen látogatók (baráti, kollegiális kötelék)
- _passzív (zenehallgatás, beszélgetés, kikapcsolódás)
- _nagypolgári milió

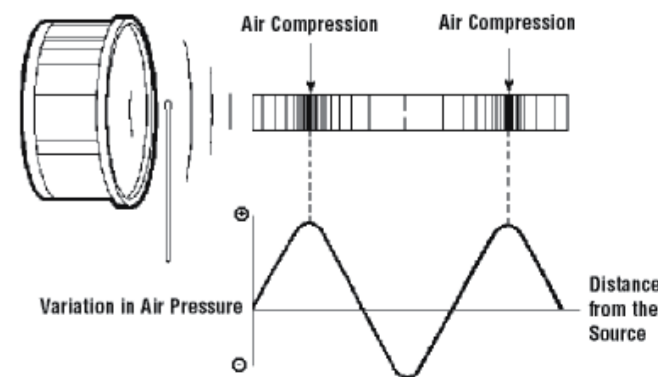
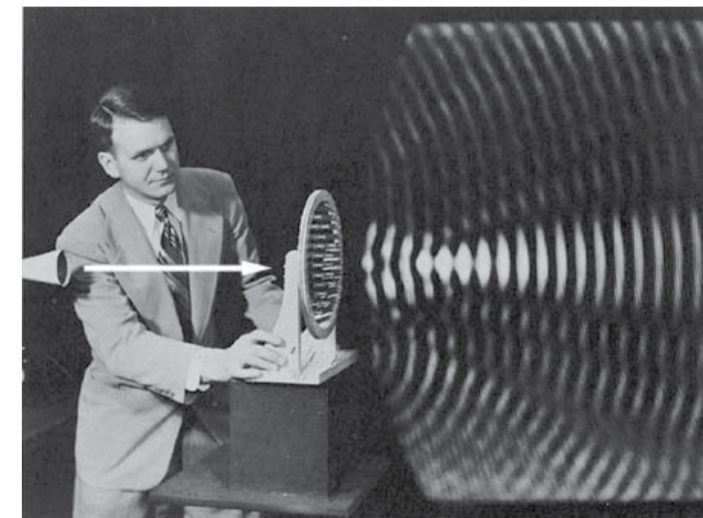
- _lokális
- _folyton változó
- _heterogén
- _színes
- _centrális
- _helyi lakosok (családi kötelék)
- _aktív (találkozás, játék, sport)
- _kispolgári hangulat

ZENE, MINT ÖSSZEKÖTŐ ELEM

A tervezési területen és környékén a zene évtizedek óta kulcs szerepet játszik. A Magyar Rádió székháza 1950-től kapott helyet az Esterházy-palotában, 1966-tól pedig már a Károlyi-palotát is birtokba vette. A Múzeum utca 7. szám a Kossuth Klub alatt már 1954 óta folyamatosan üzemel. A Bródy Sándor utcai Olasz Kultúrintézet szintén terület a zenei életét élénkíti.

A tér-elemzések megállapításai alapján a két tér jelentősen eltér egymástól - sok tekintetben egymás komplementereiként tekinthetők. Ugyanakkor mégis sok dolog összeköti őket. Érdekes párhuzam vonható a két tér alapkaraktere (longitudinális-Pollack Mihály tér, centrális-Gutenberg tér) és a hanghullámok között.

„Longitudinális hullámról beszélünk akkor, ha a részecskék rezgésének iránya azonos a hullám terjedésének irányával. Gázokban csak ilyen hullámok jöhetnek létre. Ezekben az esetekben a közeg térfogati rugalmassága kap szerepet, vagyis az adott anyag részecskéinek elmozdulásával összhangban annak sűrűsödése-ritkulása terjed tovább. Ha a közeg kellően tágas méretű, a hangforrás pedig pontoszerű, akkor ezek a hullámok gömbhullámok, azaz az azonos rezgésállapotban lévő részecskék a hangforrás mint középpont körül koncentrikus gömbök felületén helyezkednek el. Ebben az esetben a rezgési energia a hangforrástól távolodva egyre nagyobb felületen oszlik el, tehát a rezgés amplitúdója, intenzitása a távolsággal csökken. A hang terjedésének legjellemzőbb esete, a levegőben terjedő hang, a léghang ilyen jellegű.”

wikipedia.org

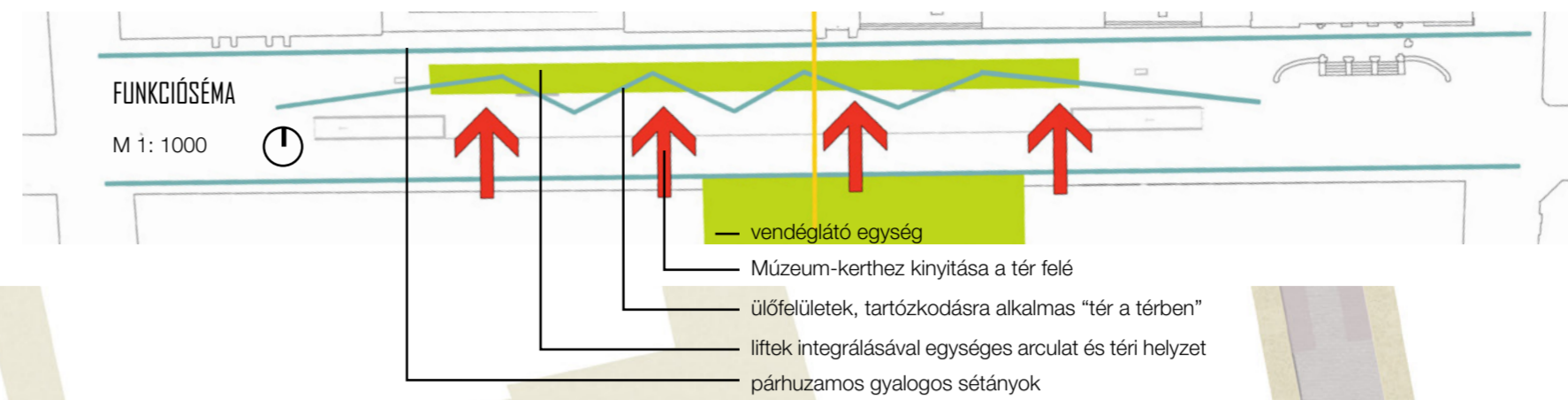
POLLACK MIHÁLY TÉR

Józsefváros Palotanegyed

Pollack Mihály tér - Bródy Sándor utca - Gutenberg tér városépítészeti és építészeti hallgatói ötletpályázat

SZABADTÉRÉPÍTÉSZETI KONCEPCIÓTERV

M 1:500

KERETEK OSZTÁSA, MŰKÖDÉSE

alapelrendezés

rendezvény ideje alatt a kihelyezett pavilonokkal

keretek szélességei

változó funkciók

A területet jelenleg erőteljesen uralom és felszabdáló mélygarázsba vezető lifteket méreteivel és anyaghasználatával integrálja a koncepcióba, ugyanakkor hangsúlyát teljesen elveszti, mivel a keretek továbbfutnak a liftépítményeken túl is. A középső részen - a Múzeum-kertben található vendéglátó egységgel átellenben kialakított nagyobb felszakadás lehetővé teszi színpad kitelepülését a területre. A keretek, illetve azok ülőfelületei illeszkednek a rendezvények támasztotta követelményekhez is.

A keretek teret képeznek a térben úgy, hogy közben az anyaghasználatnak köszönhetően (üveg) mégsem zárja ki a külvilágot és látványát: a térértet nem szűkíti. A felszatható felületre alulról a Benetti palettájáról kiválasztott wasabi árnyalatú moha van telepítve, mely öntözést nem igényel mégis kellemes, zöld környezetet teremt. Valódi árnyékokot vet és kellemes klímát teremt az üveg árkaádsor alatt. A keretek lehetőséget biztosítanak különböző használatra - önálló elemként is működőképes, de összekapcsolható a Múzeum-kertben kialakított vendéglátó egységgel is. Rendezvények idejére a keretek közé ágyazva 6 helyen pavilon helyezhető el, melyben átírt osztással összesen két vendéglátó egység alakítható ki a két irányba.

POLLACK

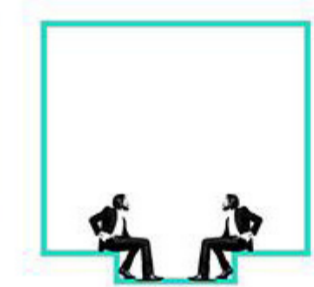
KERETEK TÉRALKOTÁSA

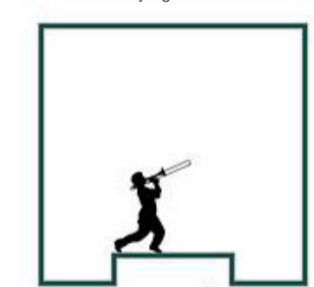
várakozás, olvasás

kültéri munkavégzés

társas tevékenységek

rendezvények

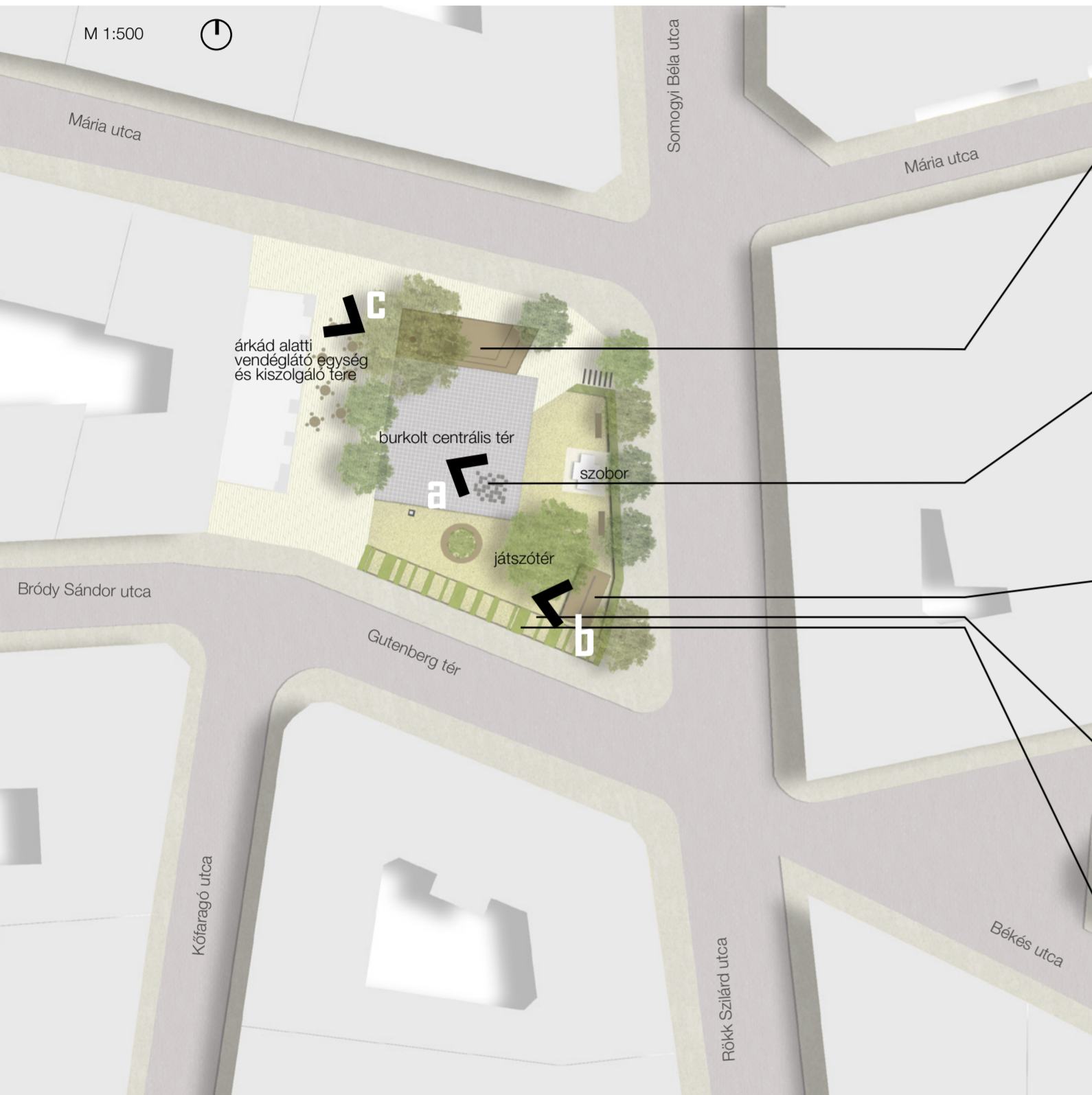
GUTENBERG TÉR

Józsefváros Palotanegyed

Pollack Mihály tér - Bródy Sándor utca - Gutenberg tér városépítészeti és építészeti hallgatói ötletpályázat

SZABADTÉRÉPÍTÉSZETI KONCEPCIÓTERV

M 1:500

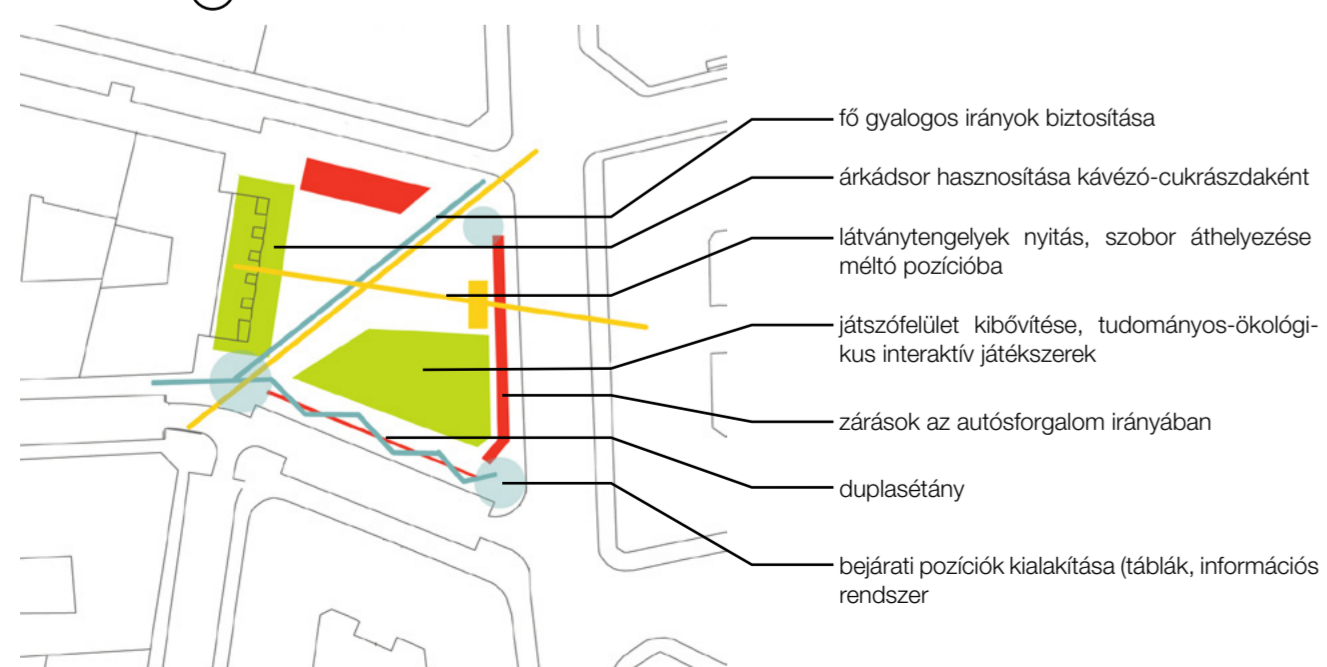

jelmagyarázat

FUNKCIÓSÉMA

M 1: 1000

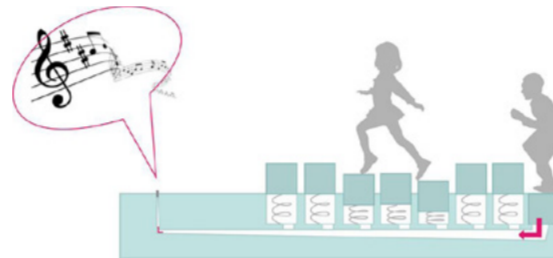
OBJEKTUMOK

dekk

A területen jelenlévő gáznyomásszabályozó állomás parkhasználatot tekintve rendkívül kellemetlen. Konceptióban egy felépítménnyel takarjuk ezt el. A szintemelések köszönhetően az elvesztett felület visszanyerve hasznos funkció kerül a Gutenberg tér ezen részére. A háromszintes pódium, fadékk lehetőséget nyújt a fiatal korosztály közösségi, társas tevékenységeire, beszélgetésre. Mivel a sarkon lévő bejáratok felé nyit, ezért fontos találkozó pont is. Kellemes látvány nyílik innen az egész parkra. A középső nyitott tér lehetővé teszi a park túlsó végében zajló tevékenységek megfigyelését.

sípos játék a burkolatban

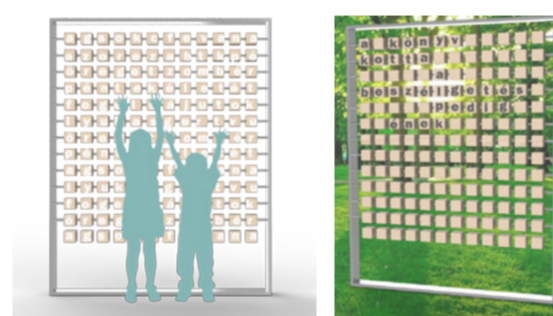
Az orgona működési elvén kialakított ugráló játék használata során a gyerekek megismerkedhetnek a hangokkal: ahogy egy tömbre ráugrik a gyermek, az lesüllyed és a csöbe préseli a levegőt. A cső átmérője a síp felé haladva lecsökken, így felgyorsul benne a levegő, ami a végén megszólaltatja a sípot. A kürtől távolabb lévő tömb lenyomása magasabb hangon szólaltatja meg a sípot, a közelebb lévő tömb mélyebb hangon. A távolságok jó megadásával és a síp megfelelő kialakításával olyan hangokat érhetünk el, amivel a játék során nem zavarjuk a környező lakókat.

dinamós hinta

A hinta használatakor a mechanikai energiát felhasználva világítás gyűlik ki a burkolat alatt. Kilenés közben a hátul található kerék forogni kezd, melynek végén elhelyezett súly segít visszabilenteni a hintát az eredeti állásába. Így a forgatás következtében energia termelődik, amely a fa palló alatt elhelyezett lámpát működteti. A gyerekek a hintázás élménye mellett játszva ismerhetik meg az egyszerű dinamo elvét és segít ökológiai szemlélet kialakítani bennük. Este hangulatos világítást ad az egész téren.

betű-abakusz

A pergola fém keretei között kifeszített fémhuzalra távtartókkal fa kockák vannak felűzve. A kockák huzal körül forgatható, így négy oldalát váltva láthatjuk. A négy oldalból 3 oldalán betű van, egy pedig üres, hogy igény szerint szóköz is használható legyen. A kockák forgatásával értelmes szavakat vagy összefüggő szöveget lehet kirakni. Ez a játék nem csak a kisgyerekek számára izgalmas, de a tinédzserek és a felnőttek is fejleszthetik kreativitásukat, kombinációs és nyelvi készségeiket. Utal a tér nevét adó Gutenbergre és a könyvnyomtatás hagyományára.

pergola

külső oldal nézete a park belseje felől

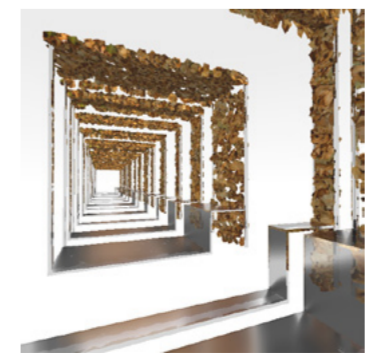
belső oldal nézete a park belseje felől

egy- és kétszemélyes ülőfelületek a pergolába integráltan

A külső járda belső megisméltése. Kifelé zártabb, de több ponton mégis átjárható, fel-fel szakadozó pergola-rendszer. Kívülről kellemes, hívogató látványt nyújt, ugyanakkor intimebb, zártabb érzést kelt benne tartózkodók számára. Belülről teljesen felnyílik a park irányába. Egy és kétszemélyes ülőfelületek, valamint a betű-abakusz a pergolába integráltan jelenik meg. A fém tartószerkezethez fa illeszkedik azokon a pontokon, ahol emberi érintés jön létre. A pergola hasonló keretező elem, mint a Pollack Mihály téren lévő üveg keretek, ám ez emberi léptéke miatt sokkal intimebb teret képez. Keresztmetszete 2,5 x 2,5 méteres.

LÁTVÁNYTERVEK

g
u
t
e
n
b
e
r
g

BRÓDY SÁNDOR UTCA

Józsefváros Palotanegyed

Pollack Mihály tér - Bródy Sándor utca - Gutenberg tér városépítészeti és építészeti hallgatói ötletpályázat

MESTERSÉGEK UTCÁJA: BRÓDY SÁNDOR UTCA

A Bródy Sándor utca régen különböző mesteremberek műhelyeinek, kisiparosoknak illetve egészségügyi és oktatási intézményeknek adott helyet az épületek földszinti és pincehelyiségeiben. Ezeknek a funkcióknak jó része mára már eltűnt, viszont a kiskereskedések és vendéglátó egységek továbbra is jelentős számban vannak jelen. Józsefváros helyi lakossága számára jelenleg is jelentős szerepet tölt be.

Az utca egyik ékessége a Tauffer-palota volt egy nőgyógyászati rendelővel, ahol a bent lakó mesterségére a homlokzaton elhelyezett bagoly (tudomány) és a lábánál lévő alma (termékenység) utalt. A rejtett „cégér” megihletett minket és javaslatunkban a Bródy Sándor utca reklámfeliratainak és cégereinek egységesítését javasolnánk, amelyek kreatívan és egyszerűen, sokszor csak jelzésekkel jelenítik meg mondanivalójukat. A cégerek anyagát és formavilágát előzetesen szabályozni javasoljuk, hogy a műtárgyak összhangban legyenek és esztétikai értékük magas legyen. A fent látható példagyűjtemény kreatív és esztétikus elemeivel az utcában már meglévő Múzeum étterem cégéréhez is jól illeszkedik.

Konceptiónkban szeretnénk erősíteni a térség meglévő értékeit. Az utcában jellemző cégek megtartása, illetve bővítése véleményünk szerint kedvező és célszerű lenne - ez lehetne a Bródy Sándor utca egyedi arculatának alapeleme. Minden bizonnyal ez a cégérsor turisztikai és gazdasági fellendülést is jelenteni az utca számára.

ARCULAT, ÁTFOGÓ JAVASLATOK

FOGHÍJTELEK HASZNOSÍTÁS

Jelenleg a Bródy Sándor utcában található foghíjtelek fizetős parkolóként működik, amely a többlet parkolók miatt a lakók számára kedvező, a létesítmény működtetőjének pedig sok hasznot hoz. A telek azonban közösségépítő és formáló szerepet is betölthet abban az esetben, ha egy földtől emelt dekkon újabb hasznos felületet nyerünk. Már meglévő ötletek alapján időszakos piac nyíthat a terasz-szerű építményen. Ezzel a helyi lakosok identitása növelhető, a fenntartható gazdasági-társadalmi-környezeti fejlődés mozgalmának alappillére lehet a Palotanegyedben.

A termelői kedv fellendítése mellett más formabontó funkciók is elhelyezhetőek az emelt dekkon. Mivel zöldben gazdag környezet található itt, ezért pihenésre vagy ideiglenes kávézók nyári kitelepedési helyeként is szolgálhat, hiszen a tűzfalon futó vadszőlő, a vadon nőtt kőrisek, bálványfák és egyéb cserjék üdítő hatása is a kikapcsolódást is segítheti.

A Pollack Mihály téren és környékén egy szintbe helyezett autós és gyalogosforgalom, amely a Bródy Sándor utcában újra különvállik. Szintbeli eltérés hiányában burkolati jelekkel kell felhívni a figyelmet a balesetveszélyes szituációk elkerülése érdekében.

A tervezett berendezési tárgyak alkalmazása nem csak a pályázati kiírásban lehatárolt tervezési területen belül javasolt, hanem az egész Palotanegyed területén. Célunk Józsefváros meghatározó karakterű, patinás múlttal rendelkező negyede számára méltó arculat, egységes identitást nyújtó berendezési készlet megalkotása.

A széles körben ismert és népszerű, Palotanegyedben rendszeresen megrendezett Sörfesztivál területének kibővítését javasoljuk a Pollack Mihály térre. Konceptiónk jól adaptálható hasonló rendezvények megtartására, lebonyolítására - emellett pedig új hangulatot képes teremteni izgalmas téri helyzetével.

Mivel a Palotanegyedben számos fontos magyarról elnevezett utcával találkozunk, ezért az egységes arculat egyik fő elemeként ezekben az utcákban az alábbi információtábla elhelyezését javasoljuk. A fém táblára lézervágással kerül fel a szöveg, így belülről megvilágítva éjszaka is jól olvasható, feltűnő objektum. A leíró szöveg alatt a tájékozódást segítő térkép is megtekinthető, ahol sárga fényforrás jelzi tartózkodásunk helyét.

BERENDEZÉSI TÁRGYAK

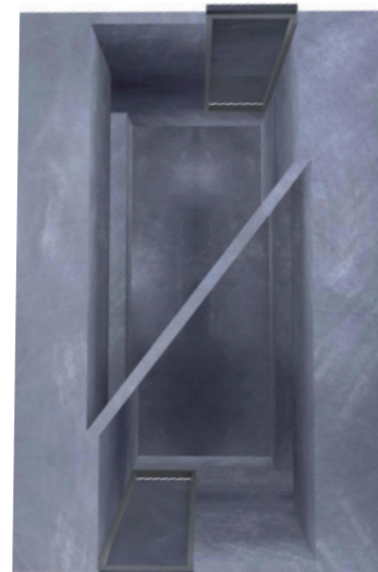

információs tábla

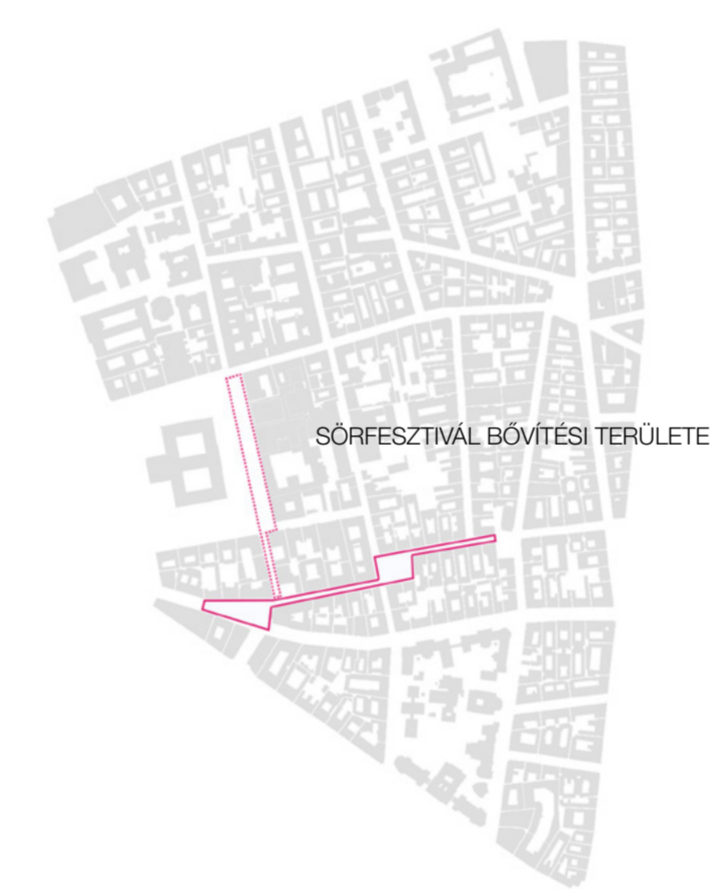

poller

kerékpártároló

ideiglenes pavilonok a Pollack Mihály téren

CÉGÉR JAVASLATOK

NÖVÉNYALKALMAZÁS

